

ДЕРЖАВНА РЕГУЛЯТОРНА СЛУЖБА УКРАЇНИ
(ДРС)

вул. Арсенальна, 9/11, м. Київ, 01011, тел./факс (044) 239-76-40
E-mail: inform@drs.gov.ua, Сайт: www.drs.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 39582357

на № _____ від _____ 20__ р.

РІШЕННЯ
про відмову в погодженні проєкту регуляторного акта

Державна регуляторна служба України відповідно до Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» розглянула проєкт наказу Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку розпорядження валютними цінностями (крім банківських металів), що переходять у власність держави» (далі – проєкт наказу), а також документи, що надані до нього листом Державної митної служби України від 11.12.2024 № 1/22-03-01/6/8408.

За результатами проведеного аналізу проєкту наказу та аналізу його регуляторного впливу на відповідність вимогам статей 4, 5, 8 і 9 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» (далі – Закон), ДРС

встановила:

проєктом наказу пропонується затвердити Порядок розпорядження валютними цінностями (крім банківських металів), що переходять у власність держави» (далі – проєкт Порядку).

При опрацюванні наданої редакції проєкту наказу встановлено, що розробником під час його підготовки не дотримано вимог статей 4, 5 та 8 Закону.

Так, відповідно до преамбули проєкту наказу підставами для його розроблення є постанови Кабінету Міністрів України від 25 серпня 1998 року № 1340 «Про Порядок обліку, зберігання, оцінки конфіскованого та іншого майна, що переходить у власність держави, і розпорядження ним» (далі – Постанова КМУ № 1340) та від 26 грудня 2001 року № 1724 «Про порядок обліку, зберігання, оцінки вилученого митницями майна, щодо якого винесено рішення суду про конфіскацію, передачі цього майна органам державної виконавчої служби і розпорядження ним» (далі – Постанова КМУ № 1724).

Державна регуляторна служба України

РІШЕННЯ № 21 від 16.01.2025

Підписав: Кучер Олексій Володимирович

Сертифікат: 6FA97849F1B2570D04000008869000025DF0300

Дійсний: з 12.06.2024 11:11:30 по 12.06.2025 11:11:30

Відповідно до абзацу другого пункту 6 Постанови КМУ № 1340 затверджено Порядок розпорядження валютними цінностями (крім цінних паперів), дорогоцінних металів і дорогоцінним камінням, дорогоцінним камінням органогенного утворення та напівдорогоцінного утворення та напівдорогоцінним камінням, що переходить у власність держави, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 13 січня 1999 р. № 11 та постановою Правління Національного банку від 31 березня 1999 р. № 153 (далі – Порядок № 11), зареєстрований у Міністерстві юстиції України 27 квітня 1999 р. за № 261/3554.

Разом з тим, зазначені постанови Кабінету Міністрів України не містять норм, що зобов'язували Міністерство фінансів України розробити та затвердити поданий на розгляд ДРС проєкт наказу та проєкт Порядку.

Відповідно статті 19 Конституції України, органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Враховуючи викладене не зрозуміли правові підстави для затвердження Міністерством фінансів України проєкту наказу.

Відповідно до вимог статті 5 Закону, забезпечення здійснення державної регуляторної політики включає, зокрема: недопущення прийняття регуляторних актів, які є непослідовними або не узгоджуються чи дублюють діючі регуляторні акти; викладення положень регуляторного акта у спосіб, який є доступним та однозначним для розуміння особами, які повинні впроваджувати або виконувати вимоги цього регуляторного акта.

Засадами державної регуляторної політики, визначеними Законом, встановлюється необхідність доведення регуляторним органом доцільності прийняття та впровадження в дію кожного окремого регуляторного акта.

При цьому, враховуючи вимоги статті 21 Закону, ДРС приймає рішення про погодження або про відмову в погодженні проєктів регуляторних актів з урахуванням як самого проєкту акта, так і супровідних до нього документів, визначених цим Законом, обов'язковим серед яких є, насамперед, аналіз регуляторного впливу цього проєкту акта (далі – АРВ).

У цьому випадку наданий розробником АРВ до проєкту постанови містить формальний опис запропонованого ним регулювання, не є інформативним та не відповідає вимогам Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11 березня 2004 р. № 308 (зі змінами) (далі – Методика).

У розділі I «Визначення проблеми» АРВ згідно з вимогами Методики, розробник має чітко визначити проблему, яку пропонується розв'язати шляхом державного регулювання, визначити причини її виникнення та оцінити важливість зазначеної проблеми, зокрема, навести дані у цифровому вимірі, що доводять факт існування проблеми і характеризують її масштаб, визначити

основні групи, на які вона справляє вплив, а також обґрунтувати, чому проблема не може бути розв'язана за допомогою ринкових механізмів та діючих регуляторних актів.

Визначаючи проблему, яку пропонується розв'язати шляхом державного регулювання розробником зазначено, що Порядком № 11 визначено перелік уповноважених банків для здійснення зберігання та розпорядження валютними цінностями.

Водночас постанову Кабінету Міністрів України та Національного банку України від 21 січня 1998 року «Про вдосконалення касового обслуговування касового виконання Державного бюджету України», якою було визначено перелік уповноважених банків та порядок його доповнення, скасовано.

Тому, на думку розробника з огляду на зміни, що відбулися у законодавстві, на сьогодні Порядок № 11 потребує оновлення шляхом викладення його в новій редакції.

Разом з тим, зміст проекту наказу не містить норму, яка свідчила про викладення Порядку № 11 в новій редакції. Крім того, проектом наказу перелік майна, що підпадає під правове регулювання цього проекту наказу обмежено лише валютними цінностями.

З огляду на викладене проблема правового регулювання підлягає уточненню.

Враховуючи викладене, наведена в цьому розділі АРВ інформація не відповідає вимогам статті 4 Закону, зокрема, принципу доцільності – оскільки розробником не доведена наявність проблеми, що потребує державного втручання, та не обґрунтована необхідність державного регулювання господарських відносин з метою її вирішення.

У розділі III «Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей» АРВ розробник повинен визначити всі прийнятні альтернативні способи досягнення цілей державного регулювання, обрати для проведення оцінки альтернативних способів досягнення цілей не менше двох альтернатив, стисло описати їх та навести аргументи щодо переваги обраного способу.

Зауважуємо, що при розробці АРВ необхідно зробити всебічний аналіз ситуації та описати не лише позитивні, а й негативні фактори.

Під час розгляду інформації, наведеної розробником у таблиці «Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання» встановлено, що визначена розробником альтернатива 1 «Залишення чинного нормативно-правового акта» взагалі не проаналізована. Також розробником не проаналізовано вплив на сферу інтересів держави по альтернативі 1 щодо витрати держави по альтернативі 2.

Крім того, в даному розділі АРВ відсутня таблиця Сумарних витрати для суб'єктів господарювання великого і середнього підприємства за альтернативами.

Підсумовуючи викладене, вказані обставини унеможливають надання об'єктивної оцінки тому, наскільки обраний розробником спосіб державного регулювання відповідає проблемі, що потребує врегулювання, та наскільки його застосування буде ефективним для її вирішення.

У зв'язку з неналежним опрацюванням попередніх розділів АРВ, у розділі IV «Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей» розробником не доведено вибір оптимального альтернативного способу з урахуванням системи бальної оцінки ступеня досягнення визначених цілей, не проаналізовано причини відмови від застосування того чи іншого способу та аргументи на користь обраного.

Зазначене є порушенням принципу ефективності – забезпечення досягнення внаслідок дії регуляторного акта максимально можливих позитивних результатів за рахунок мінімально необхідних витрат ресурсів суб'єктів господарювання та держави.

Розділ VI «Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні впроваджувати або виконувати ці вимоги» АРВ має містити проведені розрахунки витрат на запровадження запропонованого державного регулювання згідно з додатками 2 – 4 до Методики.

Проте розробником не здійснено розрахунків витрат згідно з додатками 2 – 4 до Методики, що не дозволяє зробити висновок щодо забезпечення балансу інтересів держави та суб'єктів господарювання, та чи є обраний спосіб регулювання оптимальним з позиції мінімізації витрат держави та суб'єктів господарювання.

У розділі VIII «Визначення показників результативності дії регуляторного акта» АРВ, в порушення вимог Методики, розробником не визначено двох додаткових показників, які безпосередньо пов'язаний з дією регуляторного акта, однак яких відповідно до вимог Методики повинно бути у кількості не менше трьох.

Звертаємо увагу розробника, що недотримання ним вимог Закону та Методики в частині визначення показників результативності регуляторного акта не дозволить в подальшому належним чином провести відстеження його результативності, як це передбачено вимогами статті 10 Закону.

Виходячи з наведеного, за результатами розгляду проєкту наказу та аналізу його регуляторного впливу встановлено, що проєкт регуляторного акта розроблений без дотримання ключових принципів державної регуляторної політики, зокрема, ефективності та збалансованості, визначених статтею 4 Закону та статті 8 Закону в частині підготовки АРВ з урахуванням вимог Методики.

Ураховуючи зазначене, керуючись вимогами частини четвертої статті 21 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», Державна регуляторна служба України

вирішила:

відмовити в погодженні проекту наказу Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку розпорядження валютними цінностями (крім банківських металів), що переходять у власність держави».

**Голова Державної регуляторної
служби України**

Олексій КУЧЕР